

ישראל קורצ'אק קורצ'אק
اسرائيل تقرا كورتشاك

בעיית הדיור

מאת: יאנוש קורצ'אק, כתבים ז', עמ' 119-120

תרגום: אורי אורלב

"נחיתם בורשה ב-26 בינואר (7 בפברואר) שנת 1862.

בנוכחותי, אלכסנדר ברנדזה, נורטיון משרד המקרקעין בורשה ובנוכחות העדים החתומים מטה, שהם בעלי תכונות הנדרשות על פי החק, שהתייצבו לפני (שמות) והעידו: ש:

לנכח מצב הדיור הגרוע של הפועלים ובעלי המלאכה בורשה, ומתוך בטחון מלא בתועלת שדיור נוח ושכר חדשי סביר יכולים להביא לטובתה החמרית והמוסרית של האכלוסיה הנזכרת לעיל, בחותמנו על מסמך זה אנו חוברים לעמדה ללא פונת רוח, לפי סעיף 1841 של החק האזרחי, לפי העקרונות בדלהלן:

מטרת פעילותה של העמדה היתה רכישת מגרשים ונכסי דלא נדי בורשה ובניה או שפוז מבנים קיימים על מגרשים אלה, וזאת כדי לשפר ולהוזיל את הדירות למען האכלוסיה הפועלים, בעלי המלאכה ועובדי השירות" [מצוטט מתוך מסמך היסוד של עמותת בורשה בשנת 1862, ששמה לה למטרה בניית דירות זולות לבעלי מלאכה ולפועלים].

חלפו ארבעים שנה, תשעה חודשים ועשרים ושניים יום. השגנו את בנן הפילהרמוניה וארמון האמנויות היפות, קנינו את "גרונולד" [ציור דווע שנירפיש בסכום גבוה] ויסדנו את פארק אוינדובסקי, סללנו את כבישי העיר בעץ והבאנו לפריחת מרוצי הסוסים, יש לנו קונצרטים של לדי פלא ובטאון מיוחד המקדש לתאטרון. חנכנו דור שלם של משוררים צעירים; הדבקנו מודעות עם הכתבת: "נא לא לירק על הרצפה", אנו כועסים על כך שאין לנו תאורה חשמלית; היו לנו שתי תערוכות של היגנה, שתי תערוכות בשול, אגדה אחת להיגנה, תערוכות גליונות אחת, סניפים רבים של אגדת ההיגנה ותערוכה המקדשת לתאטרון. חלמנו על רבוע ארכיטקטוני בכפר התאטרון ועל האנדרטאות הבאות: גרסון ושופר, אנו מתביישים להודות בגלוי שלא התרעמנו על פסלו הקטן של מיציו הורשובסקי; זכינו אפילו לפשיטת רגל של "ליאונטוב" והרצאה על התאטרון היפני; התפעלנו מסאדא יאקו ומסלואן; בכינו בדמעות שלישי את הבורים ואת היננים, התפעמנו לנכח נצחוננו של קוואדיס, העלינו על נס את באטיסטיני; התפרצות הר הגעש במרטיניק גרמה לזעקת חרדה שפרצה מגרוננו.

רפט דומה הדהד בנו ברעד מתוך רגישות יתרה לכל רחש ולו הקטן ביותר.

*

והנה, כעבר ארבעים שנה, תשעה חודשים ועשרים ושניים יום, נצבת בפנינו בעגת הדיור כתינוק שזה עתה נולד, לא רחוף עדין, רועד עדין מקור, והרופאים המקבצים סביבו, בעודם מתבוננים בתנועותיו חסרות הישע ומקשיבים לצעקותו הרמה, טוענים בחיידך של שביעות רצון:

— היגד יהיה בריא!

*

אוי ורשה, ורשנה, ורשנינה, ורשניקה!

